

This Is the Time and This Is the Record of the Time

NO

Kamilla Freyr

LevArText

This Is the Time and This Is the Record of the Time

Med verket *At any given moment* aktiveres ulike rom og temporaliteter gjennom et mangfold av teatraliske og visuelle virkemidler. Verket får meg til å tenke på den amerikanske kunstneren Laurie Andersons sang *From the Air*, der hun nettopp tegner opp distinksjonen mellom tiden og opptegnelsen av tiden - *this is the time and this is the record of the time*. *At any given moment* er både personlig og universelt i det at vi oppfordres til å undersøke vår opplevelse av tid og rom fra en felles nåtid som ser tilbake på fortiden.

Verket starter med at jeg går ned i et underjordisk kjellerhvelv, der jeg blir møtt av en guide – en person med en uspesifisert blå uniform – som ber meg reflektere stilltiende over det rommet vi befinner oss i. Jeg blir fortalt at rommet er bygget mellom 1650 og 1750, men at vi vet lite om dets foranledning. Hvelvet er leirpusset, kalkhvittet og bart (som en estetisk hvit kube), men guiden gir meg ledetråder som skal få meg på sporet av en tapt tid: *...steinene skaper mellomrommet – ukjente hender legger, løfter, legger, løfter*. Jeg ser rundt meg og får øye på et lite område på veggen der den opprinnelige hvelvmuren er bevart. Jeg tenker, lukter og fyller rommet med arbeidere, svettelukt, stemmer og hammerslag. Hva tenkte de? Hvem var de? Hva var de en del av? Snart settes disse tankene i kontrast til det høykulturelle faktum at jeg besteborgelig vandrer rundt i et kunstverk en tidlig tirsdag ettermiddag. For vandrer gjør vi også. Guiden tar meg med opp på gateplanet og fører meg sakte gjennom bybildet. Fortsatt ordløst drifter vi gjennom det urbane landskapet mens jeg kjenner på denne sjeldne muligheten til distansert å betrakte min egen tid, som publikummer. Ute av sync med mine omgivelser blir jeg vitne til de andres liv – på vei til jobb, barnehage eller en butikk. Sakte og taust beveger vi oss fremover i et tidløst rom til vi til slutt ender opp foran et dørskilt med påskriften *At any given moment*.

Det viser seg snart at vi skal ned i et nytt kjellerhvelv, og i det som denne gang er en rå jordkjeller oppfordrer guiden meg til å bevege meg rundt: ...*kjenn på tiden - kan du fysisk ta på den? La tiden legge seg i hendene dine – hvordan hører du den, hvordan lukter den?* Mens jeg taktilt føler meg frem i bekmørket, kjenner jeg hvordan lukten av gammel jord setter seg i hendene og på klærne. Uten synet kjenner jeg hvordan jeg raskt kommer i kontakt med det usikre og hvordan det resterende sanseapparat aktiveres. Etterhvert er det som om det blir lysere og det som først føles som en tilvenning viser seg å være en subtil og regissert lyssetting. Ulike deler av rommet lyses forsiktig opp, men når kroppen intuitivt vender seg mot lyset er det som om det slipper taket – gang på gang.

Hva er det jeg er med på? Det er liten tvil om at guiden spiller en helt sentral rolle i *At any given moment* og dette aspektet gjør at verket kan leses i termer av ”konstruerte situasjoner” – som per definisjon er flyktige verk, kun dokumentert i betrakterens minne, der det hele aktiveres av regisserte individ (en guide i dette tilfellet). I en tradisjonell forstand blir kunstens medium gjerne definert som en spesifikk materiell støtte (som et lerret eller en stein), men i konstruerte situasjoner er kunstens medium den faktiske interaksjonen, og kunstverket det som oppstår mellom betrakteren og guiden. Ved hjelp av guiden – en karakter som her kan minne om ledsageren i middelalderens visjonsdiktning – og de elementer jeg til enhver tid har foran meg (menneskene på gateplanet, bilene, steiner, leirpuss), komponerer jeg til dels mitt eget verk samtidig som jeg deltar i fremføringen. Jeg velger, observerer, sammenligner, tolker og fristilles til å gjøre koblinger. Gjennom en klar og tydelig regi fristilles den inviterte slik at det aldri blir et spørsmål om aktiv deltakelse versus passiv betraktning. Slik kan *At any given moment* leses som en kritikk av kunstprosjekt som vil fremme deltakelse til fordel for betraktning med den hensikt å utslette betrakterrollen. Men dette gjelder ikke bare den inviterte. Jeg vil tro at både guiden og de andre der oppe på gateplanet også kjenner på denne grensegangen mellom deltakelse og betraktning. En kan bare undre seg over guidens erfaringer av de invitertes komposisjoner, og på gateplanet legger jeg merke til at flere stopper opp over synet av meg og den Blåklede.

Men nettopp fordi konstantene tid og rom er så viktige kan ikke *At any given moment* kun leses i termer av interaksjon og deltakelse. Tid spiller inn på ulike nivå i de rommene vi beveger oss i. I de to kjellerhvelvene bringes ikke tankene kun på aet av en tapt tid, men også på spor av det faktum at avgjørelsen om å grave ut byers undergrunn er et resultat av vår tid. I dag finner vi interesse i å grave under husene, i rennesteinene, avfallsdynger og latriner, på let etter det hverdagslivet vi ikke finner i gamle bykart og malerier (som snarere fremviste ønsker og idealer). Kjellerhvelvene, som en gang tilhørte hverdagens rom, er i dag lukkede rom som vi må inviteres inn. Vi kan inviteres inn i disse rommene som kulturelt ladede soner (som minnesmerker og fornminner), men med invitasjonen som kommer med *At any given moment* blir rommene transformerte som kunstverk – også gateplanet. Gjennom et slags overgangsrituale – et rituale som knyttes til endring av status – iscenesettes en avbrytelse som former et reservoar for forestillingsevnen. I både kjellerhvelvene og gaterommet dras vi ut av vår egen tid og kanskje også oss selv – likt barns oppfinnsomme lek.

Slik kan dette verket også leses i termer av installasjon hvis medium eller materielle støtte nettopp er rommet selv. Men det betyr ikke at installasjoner er immaterielle. Snarere tvert imot, er installasjoner mer materielle enn noe - ikke bare fordi de er romlige, men også fordi det å være i et rom er den mest grunnleggende definisjonen av det å være materiell. I tillegg avslører installasjonen samfunnets materialitet i det at den installerer (eller plasserer) det vi omgir oss av og med, men kanskje sjelden reflekterer over. Som i de rom som utgjør dette verket, kan installasjonen påkalle en kritisk vaksomhet til våre omgivelser og gi muligheter til å reflektere over hverdagen på stadig nye måter. Rettere er det kanskje å lese dette verket i termer av en *total* installasjon som er en form for installasjon som opptar hele rom - i sin helhet. En total installasjon omslutter betrakteren og effekten av dette er kunst som *skaper* atmosfærer. Med en total installasjon er det ikke lenger noe klart skille mellom kunstneren og betrakteren, og som kunstneren Emilia Kabakov har uttrykt det: I en total installasjon blir betrakteren en karakter i den kunsten han eller hun rommes av. Det at tid og rom er dette verkets dimensjonale konstanter kan peke mot oppløsningen av skillet

mellom “kunsten” og “livet”, og det er ved det på mange måter absurde dørskiltet at jeg kjenner på det faktum at jeg er en *karakter* i den kunsten som omslutter meg. Dørskiltet gjør meg oppmerksom på at jeg ved hjelp av guiden også har gjort gateplanet til en del av installasjonen. Mens jeg i stillhet har vandret rundt med min ledsager, har jeg installert byen, menneskene, bilene, elva og kirkemuren. *This is the time and this is the record of the time.*

**THIS IS THE TIME AND THIS IS
THE RECORD OF THE TIME**

Kamilla Freyr

Design: Joana Bruno / LevArt

LevArt / LevArText 2016

ISBN 978-82-690297-7-2

www.levart.no

